

Ko je pred nekemi leti g. Posek z Dr. Vrečko-tom kandidiral, izrazil se je neki volilni mož, ki je pravdoslovec, tako: jaz nisem prijatelj slovenskih poslancev in njihovih načel; pa moje prepričanje in poštenje mi ne pripušča, da bi Poseku svoj glas oddal. Volil je: Vošnjak — Vrečko. Čudno je bilo obnašanje Dr. Brus-a iz Konjic. Volil je samo Dr. Dominkuš-a. Glas za drugega poslanca je nesel v Konjice nazaj. Pokazal je s tem, da ni bil zadovoljen s volitvo g. prof. Žolgarja. Ako bi g. Brus bil naroden mož, in se spominjal svojega imena in svojega rojstnega kraja, nam ne bi bilo treba kandidatov po Mariboru in po gimnaziji iskati. — Konjičani so tudi neki enega pohorskega župana premotili, ki ga nekteri za nebeškega petelina zovejo, da je za nemčurja glasoval. To je tem bolj čudno, ker je ta župan včasih za slovenščino jako vnet. — Z Konjičani volijo vedno nemčursko tudi Oplotničani in Ločani, Oplotniških nemčurjev volilci so: župan Solar, Kunaj, Jonke in Sparoviz. G. Dr. Dominkuš je dobil izmed 221 oddanih glasov 183, g. prof. Žolgar 148, Posek 77, vitez Brks 27, in okr. glavar Haas 6.

Iz Ljutomera. (Pri volitvi v deželni zbor) štajerski je zmagal pri nas naš narodni kandidat, g. Iv. Kukovec. Drugega izida nismo tudi pričakovali ne; ali malo nas je žalostilo to, da je nasprotni nemškutarski kandidat Hempelj vendar-le dobil 16 glasov, katere so mu dali volilci gornjeradgonskega okraja, čeravno so nekateri od teh tudi za g. Kukoveca glasovali. Na čast volilcev ljutomerskega in ormuškega okraja moram pa reči, da so vsi za slovenskega poslanca svoj glas oddali. Kako je pa to, da je v gornjeradgonskem okraju še toliko nemčurstva? Ta okraj je na nemški granici, kjer pride ljudstvo s sosednimi Nemci v dotiko in se od njih nemškega duha navzame. V tem okraju ni čisto nič takovih narodnih učiteljev, kateri bi kmeta k narodni stvari spodbujali. Nekateri (2 ali 3) so narodni, toda narodno mrtvi. K nemškutarenju pripomore mnogo tako zvani „Pavernfrajn“ v Orehoveih, kjer se nek Writschgo prav ponaša. To društvo so bili tim slovensko-nemškim „pavrom“ osnovali radgonski gospodje, kateri jim „Dorfbote“ pa „Bauernwille“ pošiljajo. Kmete gornjeradgonske je to tako oslepilo, ker je sam g. Hempelj k njim zahajal; lani jim je nosil državno zrnje, ko jim je bila toča pobila, potem pa vedno tudi zemljišče okrog cenit hodi, kot cenilni mož namreč in tako je došlo, da so imeli v njega zaupanje. Nasproti pa naš slovenski kandidat ni sklical nobenega shoda v gornjeradgonskem okraju, kar bi bilo zelo potrebno. Tudi živa duša ni agitirala. Vendar je bilo po volitvi v čitalnici veliko veselje, napljalo se je volilcem in poslancu. Meni se je pri tej priliki najbolj priljubil volilec Kranje, občinski predstojnik iz Šalovec v ormuškem okraju. Ta mož je s prepričanjem naroden. V svojih govorih in napitnicah je priporočal kmetom značajnost in

možatost, rekel je, naj čitajo slovenske novine, naj se v slovenščini urijo, naj občinski predstojniki glavarstvom le slovenski pišejo, naj jim nemške ukaze nazaj pošiljajo, kakor to on sam dela, češ, da le na ta način bodo še le gosposke slovenskega kmeta spoštovale, drugače ne! Živili takovi slovenski kmetje, kakor je g. Kranje v Šalovec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Volitve za deželni zbor štajerski so dokončane. Slovenci smemo zadovoljni biti; imamo vseh mogočih svojih 8 poslancev. Mesto Maribor je izvolilo dr. Duhača z 137 glasi, Seidla so popolnem zvrgli; oglasila sta se le 2 kandidata: dr. Duhač in baron Maks Rast, ali obadva sta povdarjala, da tako ne more dalje ostati, kakor je zdaj, zlasti je treba proti Slovonom pravičnosti. Udeležitev je pa, kakor sploh po mestih, bila slaba; od 600 volilcev je komaj 150 prišlo. V Ptujju bil je izvoljen ormuški g. Kada, čeravno je ravnatelj Fihna in dr. Mihelič skoro počel samega napanjanja in rohnenja zoper g. Kadata; Fihna in Mihelič sta dobila prav toplo politično zaušnico. Celje pa je izvolilo nebodigatreba dr. Nekermana, zagrizenega nemčurja; Celje se bo med vsemi mesti najzaduže spametovalo. V Slov. Gradcu so se nemčurji med seboj zgrizli, Mahrenberžani so hotli Rudlna, drugi pa dr. Ehmerja; župnik dr. Šuc je volil 3krat dr. Ehmerja, naposled je komisija pobegnila, volitev ni bila dokončana in torej ne vemo, kako so mogli dr. Ehmerja proglasiti za poslanca. Nemški kmetje so izvolili 12 konservativcev, 1 socijalističnega kmeta in 2 liberalca, mesta in trgovinski zbornici so volili liberalno, ravno tako tudi veliki posestniki; štajerski deželni zbor bo torej zopet po večini liberalen, toda konservativci so dobili pomnoženo število. Boljše volil je Salzburg in Predarlško, ondi sta deželna zbora konservativna. V Gornji Avstriji so kmetje in del mest volili konservativno, veliki posestniki liberalno. Vse gleda sedaj, kake bodo volitve na Českem; kajti, če zmagajo konservativci, potem bo po celem cesarstvu drugače, če ne, ostane vse pri starem. — Kranjski zbor sedaj zboruje, Kaltenegger je deželni glavar, dr. Bleiweiss jegov namestnik. Ali že pri odobravanju volitev so se Slovenci sprli z nemčurji; nemčur Deschmann je Slovincem očital, da so panslavisti in izdajalci cesarstva; to pa je Slovence tako razžalilo, da so vsi vstali in šli. Zborovanja bil je konec. Dunajski ministri bi radi železnico potegnili od Siseka v Novi zavolj vojakov v Bosni, magjarski se pa še vedno upirajo. Hrvatski sabor je sklican na 28. sept. Zadnji čas se zopet govori, da bo minister Andrassy moral odstopiti. Znamenito je to, da na Dunaju že več dni stanuje ruski državnik grof Šuvalov. Pravijo, da se dela zveza Avstrije, Rusije, Srbije in Črnogore zoper

Turka, ter da bočejo tega popolnem pobrisati iz Evrope. Čas bi že bil. Magjarske in nemške novine svetujejo, naj bi naši vojaki meni nič tebi nič Bosno in Hercegovino pustili Turku; to pa ni avstrijska, to je nesramna politika, ki še sedaj za Turka koprne, za čast in dobiček Avstrije pa nič ne skrbi!

Vnanje države. Ruski vojaki so se že veselili, da bodo brž doma, sedaj so pa nagloma dobili ukaz ostati na Turškem; govornica je, da bodo morali zasesti Macedonijo, kder Turki grozno kristijane ubijajo. Grški kralj je skliceal vse vojake pod orožje in ima tudi z Italijo neke spletkarije, ker stari Garibaldi zbira prostovoljcev, menda hoče z njimi udariti v Albanijo. Proti Avstriji se še vedno ščunje na Italijanskem. Angleži so na tihem pograbili Egipt, ker so tamošnjemu vicekralju vzeli oblast nad deželnimi dohodki in mu vrinoli Angleža za finančnega ministra. Francozi se nad tem jezijo, Angleži jih toložijo, naj vzamejo turško deželo Tunis. Celó Amerikanci prežijo na kos turške zapuščine ter nameravajo v Siriji vzeti pomorsko mesto Cirene. Nemški cesar in jegov Bismark sta toplice Gašteinske zapustila in se vrnila domov na Nemško.

Bosna in Hercegovina. Sedaj že vsi priznavajo, kako močno so se nemško-magjarski naši politikarji vrezali, ko so mislili z nekterimi divizijami zasesti Bosno in Hercegovino. Čeravno sta Filipovič in Jovanovič srečno vzela Sarajevo in Mostar, vendar deželi niste bili še pridobljeni. Turki so se jima nevarno vgnezdili za hrbtom v Livnem, Bihaču in pred Dobojem in le ker so svitli cesar hitro na pomoč poslali 1. 4. in 36. divizijo, bilo je mogoče večjih nesreč zabraniti. Sedaj se je pričela nova in druga vojska z 4 armadinimi kori ali oddelki. General Filipovič se je iz Sarajeva podal v Brod in v soboto je začel general Bienerth prehajati čez Savo pri Samacu in Brčki, kateri mesti so naši popolnem razdrli in požgali, ker se je 6000 Turkov v njima branilo; potem so mahnil v Gradačac in se potem združili z generalom Szaparijem, ki je vzel Gračanico. Sedaj tiščita obadva Turke proti Bjelini, Tuzli in Zvorniku. Tudi general Cah je dobil pomoči in začel Bihač od vseh strani stiskovati. V Hercegovini bila je 1 kompanija 74. reg. iz Trebinja proti Bileku odposlana v Gorico, da bi se steze priredile za kanone; toda Turki so jo zgrabili od strani in jo potisnili nazaj v Trebinje. Naših je palo 80 mož mrtvih in ranjenih. Med ubitimi je stotnik, lajtnant; oberlajtnant se je pa zgubil; bržčas je ranjen obležal, da so ga Turki dobili in zaklali!

Za poduk in kratek čas.

Generala Cah in Szapary.

Zvečinom kažejo se naši generali in oficirji, boreči se za osvobodjenje kristijanov v Bosni in

Hercegovini, prav prebrisane glave in tudi sreča jim je pogosto mila; le dvema ne sije solnce sreče; to sta general Cah, še bolj pa general Szapary. Prvi je iz Dalmacije in Hrvatske prekoračil turško mejo ter se je hotel nagloma polastiti trdnjave in mesta, katero se hrvatski zove Bišče, nemški in turški ljudje mu pa pravijo: Bihač. Imel je seboj 1 brigado in 4 kanone. Ali hudo se je general Cah zmotil, ko je mislil na nagel uspeh. Kakih 13.000 dobro orožanih Turkov ga je za na pol razdrtim zidovjem prav tiho pričakalo in ko so naši vojaki neprevidno in preblizu prišli, bila je nesreča djana. Blizu kakor se je lani Rusom prvokrat godilo pred Plevno, tako so naši zastoj z bajonetom skušali v mesto vdreti. Gosta toča krogelj iz pušek, revolverjev in kanonov jim je to zabranila. Morali so odstopiti. Zgube bile so znatne. Vladini listi pravijo, da je obležalo 96 mrtvih, 400 je ranjenih in 35 se je izgubilo, da nihče ne vé kam. Dunajski listi pa poročajo, da so zgube večje, da je palo okoli 900 mrtvih in ranjenih. Vsakako je nesreča velika, žalost britka, ki bi se bila lahko odvrnila, ako bi se prej poizvedelo po dobrih in zanesljivih ogleduhih, koliko sovražnika je; tudi služijo kanoni v to, da se sovražnik z njimi poišče, poščegeče, da je prisiljen pokazati se. Ali vse to se je opustilo in tako je toliko vrlih vojakov in oficirjev grozna nesreča zadela. Razni listi torej generala Caha že prav ostro sodijo in grajajo. Ali imajo pa na vse strani prav, ali je res general Cah sam vsega kriv, to bo še le prihodnost razjasnila! Nesrečnim generalom pa ga bodo vsakako prištevali.

Menje ostro sodijo in grajajo drugega nesrečnega generala, poveljnika 20. divizije, magjarskega grofa in generala Szaparyja. Nahaja se namreč pri njem mnogo reči, razlogov in nepričakovano hudih okoliščin, ki ga močno zagovarjajo in izgovarjajo. Najvažniših hočemo zaporedom navesti. Pred vsem je pomisliti, da se mu je odločila neizmerno težavna naloga, pomočkov pa premalo odkazalo. Dobil je namreč nalog turških vstašev potrebiti celi veliki kos zemlje od Save naprej proti jugu med Bosno in Drino, to pa tako, da je imel pri Samacu iti čez Savo, potem kraj Bosne prodirati do vode Spreče, ondi se obrniti proti izhodu in po Sprečki dolini marširati naprej v Tuzlo, Zvornik do Srebernice in Višegrada, kder bi potem bil lahko roko podal četam generala Filipoviča. Načrt je bil lep; škoda velika, da ga Szapari ni mogel izpeljati. Ena sama divizija bila je za toliko nalogo preslaba, namreč kakih 15.000 mož. Kajti vedeti nam je, da je ravno kraj Save med Bosno in Drino, t. j. v tako imenovani Posavini največ mohamedancev, in celó malo kristijanov; dalje računijo te mohamedance med najbolj divje, surove in razjarjene privržence krivega preroka Mohameda. In res, mohamedanski popi, imami in hodže, so povsod ljudi ščuvali in oznanovali; džedad, t. j. sveti boj zoper kristi-